

BİTKİ VE TASARIM

Peyzajı; doğal, sosyo-ekonomik ve kültürel bütünü bir sistem olarak kabul ediyoruz. Bu sistemlerden her biri peyzajın biçimlenmesinde farklı itici güçler olarak karşımıza çıkıyor. Bu sistemleri birbirinden ayırt edebiliyoruz ancak peyzaj planlama ve tasarımından ayrı tutmamız mümkün değil.

Bitkiler; büyüyen, çoğalan/yayılan ve ölen canlı malzemelerdir. Bitkinin dolayısıyla zaman (temporal) boyutu vardır. Durağan değildir. Bütün bitkilerin yaşam döngüsünde solunum ve fotosentez önemli iki süreçtir. Bu süreçlerle alınan ve verilen karbon döngüsü açısından peyzajın doğal sisteminin işleminde rolleri büyüktür. Dolayısıyla peyzajın stabil bir ögesi değildir bitki.

Bitkilerin sosyo-ekonomik sistemdeki rolleri için en ideal örnek ise bitkisel üretim/tarımdır. Ayrıca kerestecilik ve diğer gıda olmayan malzeme temininde doğal kaynaktır. Doğal sistem iyi işlemezse sosyo-ekonomik sistem de sekteye uğrar.

Peyzajın kültürel boyutu gündelik çevrenin algılanması, müdahaleye uğraması ve kullanımı ile ilgilidir. Toplumdan topluma, topluluktan topluluğa değişiklik gösterir. Bitkilerin sembolik anlamları vardır.

Peyzaj tasarımı çalışmalarının tümü mevcut duruma müdahale olduğundan öncelikle mevcut durumu anlamak gerekir. Tasarım sürecinde bitkilerin işlevleri ü. Farklı düzeyde ele alınabilir;

1. Bitkinin görsel, algısal, maddesel özellikleri
2. Bitkilerin yapısal düzeyde mekânsal organizasyona etkileri (işlevsel özellikleri)
3. Uzun vadede peyzaj sistemine katkıları (sürdürülebilirlik yönünden)

Ayrıca peyzaj tasarımında bitkiler aşağıdaki hedeflere ulaşmada (3. Madde ile ilişkili olarak) önemlidir;

- Su yönetimi ve tatlı su kaynaklarını koruma: yağmur önemli bir tatlı su kaynağıdır. Tutulması ve korunması önemlidir. Bitkiler yüzey akış miktarını azaltır.
- Sağlık ve refah: bitkiler, oksijen üretimi, hava kalitesinin iyileştirilmesi gibi özellikleri ile fiziksel sağlık üzerine, doğayla bağ kurma aracı olarak psikolojik anlamda olumlu etkileriyle zihinsel sağlık üzerine olumlu katkı sağlarlar.
- Enerji dönüşümü: Karbon döngüsündeki ve yutak alanı rolleri ile hem doğal sistemde önemli göreve sahiptirler hem de iklim değişikliğinin olumsuz etkileri ile mücadelede önemli etkileri vardır.
- Biyoçeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi

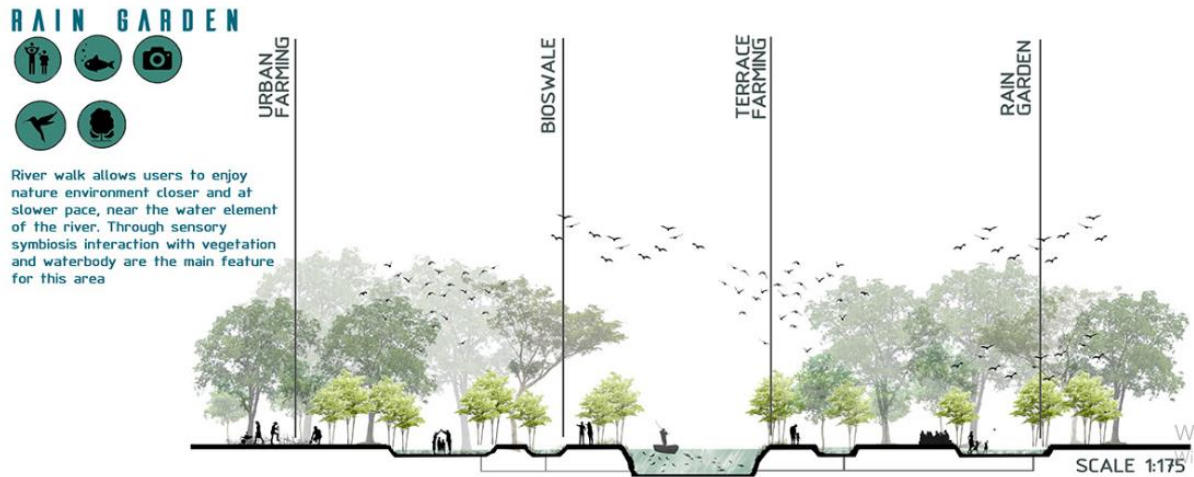
Aşağıdaki başlıklar hakkında araştırma yapmanız önerilir:

- Polikültürün kentsel ekosistemlerdeki rolü: polikültür aynı zamanda ve yerde, doğal ekosistemlerin bir taklidi gibi, farklı türlerin yetiştirilmesidir.

- Yağmur hasadı
- Permakültür

Paris'te bir çatı bahçesi, ayrıntılı bilgi için: <https://www.permaculturenews.org/2015/11/10/towards-the-ecological-paris-permaculture-parisian-style/>, 13.06.2020

<https://www.behance.net/gallery/76883077/Resilience-Landscape-Infrastructure-Masterplan>, 13.06.2020

Yaşam tarzlarımız, fiziksel çevremiz değiştiğinde gereksinimlerimiz ve sorunlarımız da değişiyor. Yukarıda örnek olarak verilen teknikler/kavramlar/uygulamalar tasarım sürecinin başından sonuna kritik edilerek göz önüne alınmalıdır.

Bitkisel kompozisyon, bitkilerin fiziksel özelliklerinin üçüncü boyutta sunduğu imajla ilgili; bitkinin tasarımın bir parçası olarak düşünülmesinde artık önümüzde farklı perspektifler ve mücadeleler vardır. O zaman "bitkisel tasarım" diye tabir edilen

nedir? Yoksa peyzaj tasarımda bitki kullanımı şimdiye kadar alışlagelen yaklaşımların ötesinde yeni bir yola mı sapmıştır?

NE YAPABİLİRİZ:

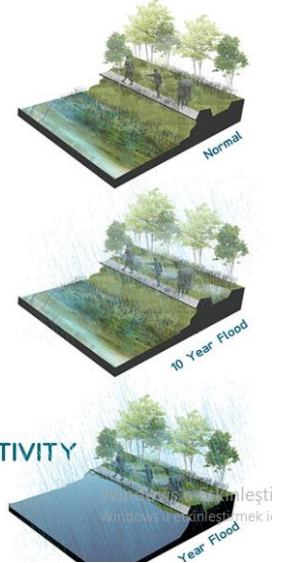
- Öncelikle peyzajın tüm sistemlerini iyi anlamalıyız.
- İklim değişikliği, etki azaltma ve adaptasyonu konularında bilgi sahibi olmalıyız.
- İyi bir alan analizi tasarımda kolaylaştırıcı ve yönlendiricidir. Peyzajı iyi okumalıyız.
- Bağlamdan kopmadan, işlev ve tasarım hedeflerimiz doğrultusunda bitki paletleri oluşturabiliriz. Bitkileri boylarına, mevsimsel etkilerine, işlevlerine vb. göre sınıflandırabiliriz. Bu bitkileri nasıl ve nerede ne amaçla kullanacağımız konusunda işimizi kolaylaştırır.
- Bitkilerin 3 boyutlu gerçek görsel dünyamızda nasıl bir kurgu oluşturduğunu anlamak için imajdan plana ya da plandan imaja geçişlerle tasarımımızı test etmeliyiz.
- Bitkilerle mekân tanımlama, sınırlama, ayırma, yönlendirme yapabileceğimiz gibi güneşten ve rüzgârdan sığınak, perdeleme, odak oluşturma gibi etkileri de sağlayabileceğimizi unutmamalıyız.

PLANTING STRATEGY

The design and production of materials, structures, and systems that are modelled on biomimicry which inspired by nature with biological entities and processes. Create benefits for environment and users in order to cater the flood problem, water quality, reduce carbon footprint and increase biodiversity.

LET IT FLOOD/ LET IT GROW

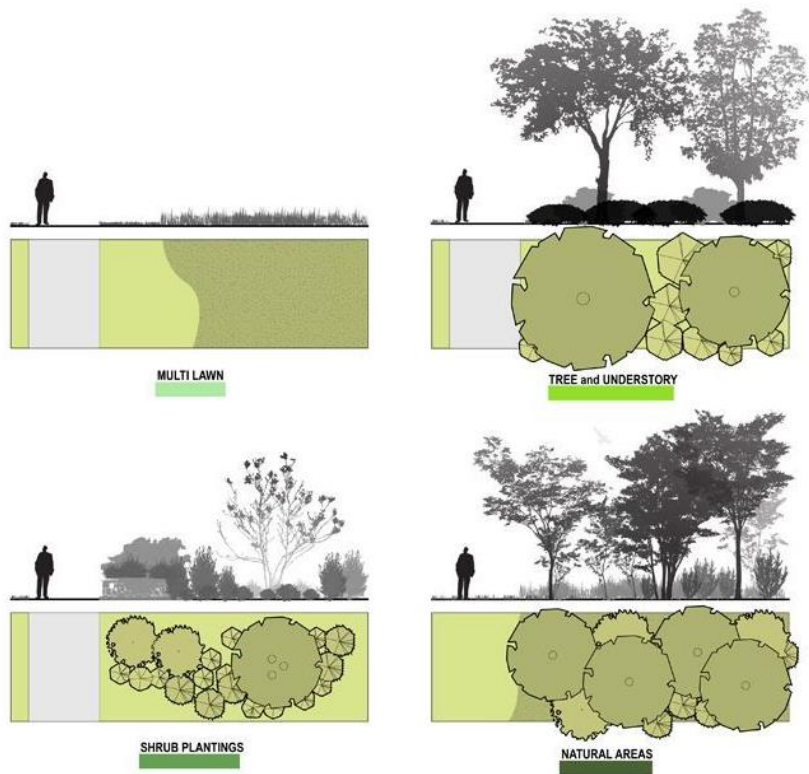

WATER EDGE ACTIVITY

<https://www.behance.net/gallery/76883077/Resilience-Landscape-Infrastructure-Masterplan>, 13.06.2020

<http://www.tomleaderchina.com/xuhui-vanke-center/>, 13.06.2020

<https://landskapsarkitekt.tumblr.com/image/101169885173>, 13.06.2020

The Barbican

Bitkisel Tasarım: Nigel Dunnett

<https://www.nigeldunnett.com/a-barbican/>, 13.06.2020

Barbican, Avrupa'nın en büyük sanat ve konferans kompleksidir. Çoğunlukla 1970'lerde inşa edilmiş, modernist mimarinin dikkat çekici bir örneğidir. Özgün tasarım, konut ve kamusal alanlar tamamen araç trafiğinden ayrılmış, müstakil bir 'kentsel köy' oluşturmayı amaçlamıştır. Su kütleleri de dâhil olmak üzere peyzaj öğelerinin çoğu "yapının üzerinde peyzajlar" dır: otoparklar, altında sanat kompleksi ve eğlence tesisleri olan çatı bahçeleri ve yeşil çatılar.

Daha önce, çatı bahçeleri, sürekli sulama ve yüksek bakım rejimi gerektiren çim alanlar, çiçek tarhları, ağaçlar ve çalılardan oluşuyordu. 2013 yılında, çatı bahçelerinin yeniden su geçirmez hale getirilmesinin ardından, yeni bitkilerin dikimi için fırsat doğdu. Yeni tasarım çok farklı bir yaklaşım getirmiştir.

Bitkilendirmede farklı alanların aldığı güneş ışığı göz önünde bulundurularak farklı mikroklimalara sahip bölgelerde uygun 3 temel bitki topluluğu kullanılmıştır. Bunlar tamamen güneş alan bölgelerde çim ve çok yıllık bitkilerden oluşan step bitkileri, bu gruba ek olarak düşük yoğunluklu çalı bitkilerinin kullanıldığı çalı step grubu ve yarı gölge alanlarda ağaçlar ve bu ağaçların altında yayılan çalı ve çok yıllık bitkiler grubudur.

Her ne kadar bitkilerin çeşitliliği çok fazla ise de, aynı zamanda yalnızca 2-3 bitki türünün çiçeğinin etkili olması sağlanmıştır. Bahardan geç sonbahara kadar bitkiler çiçekleri yoluyla bir renk yelpazesi sunarken, diğer zamanlarda tohum, doku, çizgisel etkiler öne çıkmaktadır.